

Kristīgs Wehstnešs.

Populari līnīks garīgs laikraksts.

Išnākt katrā mēneša pirmā trešdienā un maksā pēfuh tot ar wīseem peeliſumeem — „Muhſu Dſeeſmineekš“ 3. iſdewums un 24 grahmatīnās behrneem („Saba Wehstš“) — pa gadu 1 rublī.

Redakzijas un ekſpedizijas adreſe: П. Лауберты, Митава, Жагоронас 11, Курл. губ. (P. Laubert, Mitau, Schagarren Str. Nr. 11, Courland, Russia).

№ 11.

Nowembri 1910.

Išnākt 5. gadu.

Labs peemehrs.

Reiſ ſlawenais mahžitajs un dſejneekš Epita, runadams par teem wahrdeem: „Wiſš man ir brihw, bet ne wiſš der,“ atſtahtījis ſeſoſcho peemehru:

Rahdreiſ wiſſch gribejis pahrrunat ſahdu, ſaš bijis nodeweess dſerſchantai, lai ſaš atteiktos leetot ſtiſprus dſehreenus. Dſehrajs neſa nam ſahweess peerunatees; wiſſpehdigi ſaš ſajijis: „Glahſite ſchaba gruhtajā darbā preeſſch manis ir tiſpat, ziſ preeſſch jums, mahžitaja lūngs, juhſu pihpite.“ Epita bijis laiſlīgs pihpotajs.

„Ja juhš atſakatees no pihpes, tad eſmu gataws jums dot wahrdu, neſad wairs nedſert.“

Deembijigais wihrs, neſo wairat nedomajis, paſehra no rakſtama galda pihpi un turpat dſehrajam redſot ſaſita. Dſehrajs tahdu noteiktibu negaididams, draudſigi iſſauzās:

„Nu, brahl, tad lai ta ir ſihme, ſa mehš ſlehdsam draudſibu uſ muhſchigu dſihwoſchanu.“

Dſiki aiſtuſtinats ſaš paſneedſa winam roſu un Sw. Gars fluſi uſſpeeda uſ ſcho draudſibu ſawu ſeegeli, jo ſaunais dſerſchanas un pihpeſchanas gars no ſcheem wihreem bij uſ muhſchu iſdſihts.

Tu gamē? Peerahdi to darbos! Lai gamē ne weentaws mehders, bet ari — luhpas, azis, auſis, ſahjas roſas — wiſi lozeſki. Luhpas — lai neaprunā tuwaku un nemelo; azis — lai neuſluhko neſchīhtas — neglihtas leetas; auſis — lai neſlauſas muſkibas un „treknus“ wahrbus; roſas un ſahjas — lai nedara neweenam ſauna.

Tulkojis R. S.

Bihbeles Deewa reliģija diwdeſmitā gadu ſimtena galimā.

(Turpinajums.)

2. Bihbeles Deewa iſgahdato atſwabinaſchanos no poſta ſpehi pēſawinatees katre.

„So tiſ loti Deews paſauli mihlejis, ſa wiſſch ſawu weenpeehſimuſcho Dehlu dewis, ſa wiſeem teem, ſaš tiž uſ winu, nebuhš paſuſt, bet dabut muhſchigu dſihwoſchanu!“ (Jahn. 3, 16). Luhl, tā laſam Bihbeles Deewa reliģijas grahmatā,

Bihbelē. Un ſahdā ziņā weetā Bihbelē Deews ſaſa zaur praweeti: „Tad nahtet un, teeſaſimees, ſaſa ſaš Rungs: Kad juhſu grehti tiſ ſarſani buhtu ſa aſinis, taſchu tee taps balti ſa ſneegs.“ Eſ. 1, 18. Tā tad bagaſš, waj nabagš jauns, waj wešš; mahžits, waj nemahžits: „leels“ grehžineekš, waj „maſš“ — wiſi ſpehi dabut glahſchānu no ſawa poſta. ſaš ſwarīgais jautajeens nu ir: Kaš jadara, lai pēſawinatos Jeſus iſgahdato peſtiſchānu? Tā tā uſ ſcho jautajeenu kriſtiga tižiba dod neweenadu atbildi, tad uſrakſtiſim wiſpirms wahrdu pa wahrdam Bihbeles paſchas ſwarīgataš atbildes uſ ſcho jautajumu. ſchis atbildes war eedalit tſchetrāš daſās. Pirmā daſa: Wiſſpa hriģi noſajijumi, ſaš jaeewehro, lai dabutu Jeſus peſtiſchānu. „Dſenatees ar bijaſchānu un drebeſchānu uſ to, ſa topat ſwehti!“ Wiſl. 2, 12. „Mellejeet to Rungu, ſamehr ſaš atrodams; pēſauzeet winu, ſamehr ſaš tuwu!“ Eſ. 55, 6. „Schodeen, kad juhš wina balſi dſirdſeet, neapzeetinajeet ſawas ſirdis!“ Ebr. 3, 7. „Tagad ir ſaš labais peenemīgais laiſš; redſi, tagad ir ta peſtiſchanas deena.“ 2. Kor. 6, 2. „Wiſaš leetas man ir eedotas no mana Tehwa un neweens nepaſiſt to Dehlu, ſa ween ſaš Tehws un neweens nepaſiſt to Tehwu, ſa ween ſaš Dehls un ſam ſaš Dehls to grib darit ſinamu.“ Mat. 11, 27. — „Netaiſnee Deewa walſtibu neeemantos? Nepeewilatees! Ne mauzineeki, ne elladeewigee, ne laulibaš pahrtahpeji, ne ſahrigee, ne tee, ſaš pee wihreem guſ, ne ſagli, ne plehſeji, ne dſehraji, ne ſaimotaji, ne laupitaji Deewa walſtibu neeemantos. Un ſahdi no jums bija tahdi, bet juhš eſat nomaſgati, bet juhš eſat ſwehti dariti, bet juhš eſat taiſnoti eekſch ta Runga Jeſus wahrda un eekſch muhſu Deewa Gara.“ 1. Kor. 6, 9—11. „Bailigeem un netižigeem un neganteem un ſleptawam un mauzineekeem un burweem un elku ſalpeem un wiſeem meſkuleem buhš ſawa daſa tai ſankti, ſaš deg ar uguni un ſehru.“ Jahn. 3, 21, 8. „Kaš tahdas leetas dara, nahwi pelna, neween tahdas leetas dara, bet ari labu prahtu tura pee teem, ſaš tā dara.“ Rom. 1, 82. „Kaš netapa atraſtiſ rakſtiſ tai dſihwiſaš grahmatā, ſaš tapa eemeſtiſ ugunſankti.“ Jahn.

judinaſchanaſ teem, taſ ir eelſch Kriſtus Jeſus — taſ neſtaigà pehz meeſaſ, bet pehz gara." Rom. 8, 1. — "Eſmu paſludinajis, lai no grehſteem atſta hjaſ un pee Deewa atgreeſchaſ un dara atjaunota prahta peena hſamuaſ darbuaſ." Ap. D. 26, 20. "Neneeſa neeſmu ſlehpis no wiſa ta, taſ jumaſ par labu . . . apleezinadamaſ . . . to atgreeſchanoſ pee Deewa un to tizibu uſ muhſu Kungu Jeſu Kriſtu." Ap. D. 20, 21. "Atjaunojateſ ſawà prahta un atgreeſchateſ, ta juhſu grehſi teel iſdelbeti, lai atſpirgſchanalaiki naht no ta Kunga waiga." Ap. D. 3, 19. "Atgreeſchateſ no grehſteem un leekateſ itweeſſaſ kriſtiteſ Jeſus Kriſtus wahrda uſ grehſu peedoſchanaſ, tad juhſ dabuſeet ta Swehta Gara dahwanaſ." Ap. D. 2, 38. "Man ir dota wiſa wara debetſ un wirſ ſemeſ, tapehz eita un darait par mahzeleem wiſuſ laudiſ, toſ kriſtidami ta Tehwa un ta Dehla un ta Swehta Gara wahrda, toſ mahzidami turet wiſu, to eſ jumaſ eſmu pawehlejiaſ. Un redſi, eſ eſmu pee jumaſ iſdeenat lihdſ paſauleſ galam." Mat. 28, 18—20. "Eita pa wiſu paſauli un paſludinajeet ewangelijumu wiſai radibai. Raſ tiz un top kriſtitaſ, taſ tapſ ſwehtaſ, bet taſ netiz, taſ tapſ paſudinataſ." Mark. 16, 15. 16. "Ta tur ſihmeta kriſtiba ari muhſ tagad iſglahbi — ne meeſaſ ſahrau nolifſchana, bet labas ſinamaſ ſirdſ deriba ar Deewu — zaur Jeſus Kriſtus augſchamzelſchanoſ." 1. Peht. 3, 21. "Schiaſ ir manatſ aſiniſ, taſ jaunatſ deribaſ aſiniſ, taſ par daudſeem top iſleetaſ par grehſu peedoſchanaſ." Mat. 26, 28. "Eſ eſmu ta dſihwaſ maiſe, taſ nahtuſi no debetſim. Ja taſ ehb no ſchiaſ maiſeſ, taſ dſihwoſ muhſchigi. Un ta maiſe, to eſ doſchu, ir mana meeſa, to eſ doſchu par paſauleſ dſihwibu." Jahn. 6, 51. "Raſ manu meeſu ehb un manatſ aſiniſ dſer, tam ir muhſchiga dſihwiba un eſ winu uſmo-dinaſchu paſtara deenà. Raſ manu meeſu ehb un manatſ aſiniſ dſer, taſ paleel eelſch maniaſ un eſ eelſch ta." Jahn. 6, 54. 56. "Itlatru, taſ mani apleezinaſchu ſawa tehwa preelſchà, taſ ir eſ apleezinaſchu ſawa tehwa preelſchà, taſ debetſ. Bet taſ mani aiſleegſ zilweſu preelſchà, to eſ aridſan aiſleegſchu ſawa tehwa preelſchà, taſ ir debetſ." Mat. 10, 32. 33. "Schee ir tee, taſ ir nahtuſchi no tam leelam behdam un ir maſgajuſchi ſawaſ drehbeſ un taſ balinajuſchi eelſch ta Tehra aſiniſ." Jahn. P. 7, 14. "Raſ uſwar, tam buhſ eemantot wiſaſ leetaſ un eſ buhſchu wina Deewaſ un winſch buhſ manſ dehlſ." Jahn. P. 21, 7. "Winaſ grehſi, kuru biſ daudſ, ir peedoti, jo ta daudſ iſ mihlejuſi." Mt. 7, 47. "Eſi uſtizigſ lihdſ nahtwei, tad eſ tewim doſchu to dſihwibaſ kroni." Jahn. P. 2, 10. — Treſchà dala: Deewa behrniſaſ manatſ oſchana. "Biſ winu uſnehma" — taſ ir, to Kungu Jeſu — teem winſch dewa watu tapt par Deewa behrneem — teem, taſ tiz uſ wina wahrdu." Jahn. 1, 12. "Biſ no Deewa Gara top waditi, tee ir Deewa behrni." Rom. 8, 14. "Itweeſſaſ, taſ no Deewa dſimiſ, uſwar paſauli." 1. Jahn. 5, 5. "Itweeſſaſ, taſ eelſch wina paleel, taſ negrehto; itweeſſaſ, taſ grehto, winu naw redſetſ, nedſ

winu aſiniſ." 1. Jahn. 3, 6. "Itweeſſaſ, taſ no Deewa peedſimiſ, taſ nedara grehſu." 1. Jahn. 3, 9. "Raſ grehſu dara, taſ ir no wella." 1. Jahn. 3, 8. "Pee tam top ſinami Deewa behrni un wella behrni: Itlatru, taſ taiſnibu nedara, taſ naw no Deewa un taſ nemihle ſawu brahli." 1. Jahn. 3, 10. Beturtà dala: Atſwabinatſchanaſ no Wella un ſpehta dabuſchana preelſch derigaſ dſihweſ. "Nemeet uſ ſewi manu juhgu un mahzateſ no maniaſ, jo eſ eſmu lehnprahtigſ un no ſirdſ paſemigſ, tad juhſ atradiſeet atweegloſchanaſ ſawam dwehſelem." Mat. 11, 29. "Atgreeſchateſ no grehſteem un leekateſ itweeſſaſ kriſtiteſ Jeſus Kriſtus wahrda uſ grehſu peedoſchanaſ, tad juhſ dabuſeet ta Swehta Gara dahwanaſ." Ap. D. 2, 38. "Raſ pee maniaſ naht, taſ neiffaltſ un taſ tiz uſ mani, tam neſlahpſ ne muhſcham." Jahn. 6, 35. "Raſ tiz uſ mani, ta tee raſti ſala, no ta meeſaſ dſihwaſ uhdentſ ſtraumeſ tegeſ." Jahn. 7, 38. "Raſ man eet paſat, taſ neſtaigatſ tumſiba, bet tam buhſ taſ dſihwibaſ gaiſchumaſ." Jahn. 8, 12. "Ja juhſ paleelat manà wahrda, tad juhſ pateſi eſat mani mahzeſli un atſiſeet pateſibu un pateſiba juhſ atſwabinatſ." Jahn. 8, 31—32. — "Ro juhſ luhgſeet manà wahrda, to eſ darifſchu." Jahn. 14, 14. "Ja juhſ paleelat eelſch maniaſ un maniaſ waſhrbi paleel eelſch jumaſ, tad juhſ luhgſeet, to gribedami un taſ jumaſ notitſ." Jahn. 15, 7. "Ja mehſ to luhdſam pehz wina prahta, tad winſch muhſ klaſa." 1. Jahn. 5, 14. "Un to ween mehſ luhdſam, to no wina dabuſam, jo mehſ turam wina uſſchuſ un daram, taſ wina preelſchà ir patihſamaſ." 1. Jahn. 3, 22. "Ro ween juhſ tam Tehwam luhgſeet manà wahrda, to winſch jumaſ doſ." Jahn. 16, 28. "Deewaſ grehziſneelſu nellauſa." Jahn. 9, 31.

Salihdſinotſche uſraſtitoſ Bihbeleſ pantiaſ — wairat ne ta aſtondeſmit ſkaità — zitu ar zitu, paſemigi jaatſiſtaſ, ta newar wiſ nemt launà, ta kriſtiga tiziba naw lihdſ ſchim dewuſi weenadu atbildi uſ jautajumu: Raſ ja-dara, lai peeſawinataſ Jeſus iſgahdato peſtiſchanaſ? jo ſchee pantiaſ — wiſmaſ ſtatoteſ no zilweta redſeſ ſtahwokka — ari nedod weenadu atbildi uſ muhſu jautajumu un wiſ-pahri naw wiſ tiſ weegli ſaprotami, ziſ weegli daſchſ labſ toſ nematſ iſſkaidrot. Katrà ſinà pareiſà atbilde uſ muhſu jautajumu atkarajaſ no tam, taſ jaſaprot, tad Bih-bele teiz: "tizi uſ to Kungu Jeſu", "peedſimſti no augſcheeneſ", "peedſimſti zaur uhdenti un Garu", "tizi uſ ewan-gelijumu", "teezi taiſnotſ zaur tizibu", "ſtaigà gaiſchumaſ", "ei Jeſum paſat", "klaſi Jeſus baſſi", "atgreeſeſ no grehſteem", neſtaigà pehz meeſaſ, bet pehz gara", "kriſtiba iſ-glahbi", "leezeſ kriſtiteſ", "ehb Jeſus meeſu", "dſer Ta aſiniſ", "uſnem Jeſu", "teezi waditſ no Deewa Gara", taſ no Deewa dſimiſ, negrehto", "buhſ eelſch Jeſus Kriſtus", "buhſ ſew nomiriſ", "dabut, tad luhdſ Jeſus wahrda" — jo teem, taſ iſleeto ſchiaſ Bihbeleſ mahzibaſ, droſchi ir Jeſus peſtiſchana. Lucht, ſchee un ziti Bihbeleſ teizeeni teel ſapraſti daſchabi un tadehl ari ir daſchadaſ atbildetſ

us muhsu jautajumu. Divdesmitā gadu simtena gaismā nu
ari mehš ar Deetva šehligo palihdsibu gribam isteikti šamas
domas par šheem šwarigeem Bihbeles teizeeneem un tad
us to pamata, šewiški atšpeeschotees ne us katru pantinu
par šewi, bet us Bihbeli winas kopibā un štatotees ne no
muhsu, bet no Bihbeles redsespunkta, dot atbildi us muhsu
jautajumu.

„Tizet us to Kungu Jesu“ nam tika tizet, ka ir Deems, Debesis, Wells, Elle, ka Jesus Deewa dehls, pasauls pe-
stitajs, ka Bihbele ir Deewa wahrds, bet gan „tizet us to
Kungu Jesu“ ir labprahīgi, mihlestibas dšhtam us Jesu,
kas miris par mums, ar dštu firds wehleschanos p e e n e m t
Winu par wišas šawas dšhwes noteizeju — deewu, kungu,
tehninu, preesteri, šargu, wadoni, mihlet to par wišu
wairat — „no wišas firds, no wišas dwehseles un no wiša
prahta,“ u t i z e t e e s un p a l l a u š i t T a m l i h d s n a h w e i,
tizet, ka Winsch zaur šawu nahwi ir šalihdsinajis ar
Deewu un isgahdajis Deewa behrna teesibas un leetot
Wina wisšpehzigo spehtu. Ja Šuhds tizeja Jesum, tad
winsch tizeja Jesum ka Mesijam. Mesijs latwiški nosihme
šwaiditais. Ar wahrdu „šwaiditais“ Šuhdi apšihmeja tika
augstpreesteri un tehninu. Ja nu Šuhds Jesu atšina par
Mesiju, tad ar to pašu winsch bij gataws preekš šawa
Mesija eet zaur uhdeni un ūguni — dšhwibā un nahwē.
„Kas rasšwehtkos daudsi Šuhdi atšina un tizeja, ka
Jesu tees is un šwehtā šajuhsmibā prašja apustulim
„Kas mums buhs darit?“ Un tad Behteris Me-
sija usaižina atgreestees no grehleem un křistitees,
ar mēdž. I m a š a k a s w i l z i n a š c h a n ā s i š d a r a.
Tas teem nosihmeja „tizet us Jesu“ wispirms un wehlat
„pastahwet apustuļu mahzibā, šraudšibā, mai-
šes laušišchanā un Deewa luhgšchanā.“
Ap. D. 2. nod. — „Peedsimt no augšcheenes,“ „peedsimt
zaur uhdeni un Garu“ nam tikt křistitam, bet gan peenemt
us Jesus šalihdsinašchanas pamata Deewu par tehnu un
šahš dšhwot ka Deews dšhwo, ka Debesis
dšhwo — Deewa raksturim, Deewa dabai,
Deewa ih pašibam jaatšpogulojas zilweka dšhwē —
winam jabuht šwehtam. Winam jatiz us Jesu tajā nosihmē,
kahdu mehš isskaidrojam, jo „tizet us Jesu“ un „peedsimt
no augšcheenes“ ir šawā buhtnē weens un tas patš. Sem
„uhdens“ nam šaprot křistiba, bet Deewa wahrds —
ewangelijums. Šalihdsini Žeh. 1, 18; 1. Žeh. 1, 23 ar
Jahn. 3. nod. un Tit. 3, 5—7; 1. Žeh. 1, 3. Křistiba
pate par šewi wehl neweenu n a w p e e p i l d i j u š i a r
D e e w a i h p a š c h i b a m, bet Deewa wahrds, ewangelijums
ir bijis w e e n i g a i s, kas wedis zilwekus „pee tizibas us
Jesu,“ jo „tiziba ir no šludinašchanas“ — lā tad ne no
křistibas — „un šludinašchana zaur D e e w a w a h r d u“
(Rom. 10, 17). Žit un ka Deewa Šars darbojas pee
zilweka „peedsimšchanas no augšcheenes“, to mehš — nesinam
(Jahn. 3, 8). — „Tizet us ewangelijumu“ nosihmē šawā
dabā to pašu, to „tizet us Jesu.“ — „Tikt taišnotam zaur
tizibu“ nosihmē to pašu, to „tizet us Jesu.“ — „Štaigat

gaischumâ", „eet Jesum pafat", „atgreessees", „nestaigat pehz meefas" sawâ buhtnê ari nosihmê to paschu, to „peedsimt no augscheenes", waj „tizet us to Rungu Jesu." — Teizeens „kriftiba isglahbj", waj teizeens „leezees kriftitees" nedrihst tikt israuts no pantina, waj nodatas widus un apstatits weens pats par sewi. Kriftiba pate par sewi ne isglahbj neweenu zilweku — ne Swehtee Kasti sawâ kopibâ to peerahda, nedj dsihwê to mana — bet kriftiba ir ja u isglahbta zilweka isskaidrojums attlahtibai, ta tas glahbts — ja u „labas sinamas", tas ir, ja u salihdsinatâs firds deriba jeb lih gums ar Deewu (1. Peh. 3, 21) — zilweka, tas ja u „atgreessees" (Ap. D. 2, 38), ja u „atjaunojees sawâ prahâ" (Ap. D. 3, 19) — zilweka, tas ja u bij miris grehzigai dsihwei, wismas sawâ gri bâ, un gribeja tadeht tikt „kriftits us Kristus nahwi" (Rom. 6, 2—5) — zilweka, tas pehz Deewa pawehles zaur kriftibu gribeja „apwilkt Kristu" preeksch zilweku azim, it kâ win sch To ja u bij apwilzîs preeksch sewis pascha „zaur tizibu" un ja u pirms kriftibas tapis „Deewa behrns" (Gal. 3, 27. 26.). — „Eht Jesus meesu, dsert Ta afinis" nenosihmê baudit swehto wafarinu jeb ta Runga meelastu, kaut ari Jesus par wafarina maisi ir sazîjis: „Ta ir mana meesa" un par wafarina wihtu: „Schis ir manas afinis", bet gan „eht Jesus meesu un dsert Ta afinis" nosihmê to paschu, to „tizet us to Rungu Jesu", waj „peedsimt no augscheenes", „lausit Ta balsij", „staigat Tam pafat" u. t. t. Par teem, tas „ehd Jesus meefas un dsert Ta afinis" tas Rungs fata, ta „eeksch teem buhs dsihwiba", „tam ir muhschiga dsihwiba", „tas paleet eeksch Jesus un Jesus eeksch ta", „tas dsihwos muhschigi" (Zahn. 6, 53. 54. 56. 58), bet pee teem, tas naw „peedsimuschi no augscheenes" un tomehr bauda wafarinu, no tam itin neso netwar manit, turpreti pee teem, tas „peedsimuschi no augscheenes", tas „tiz us to Rungu Jesu", pee teem wihs tas ir tiklab bes wafarina baudischanas, ta ari ar to. Wispahri Bihbele neskad nesaisa Debes mantas pee lahdam zeremoniskam darischanam, bet weenigi pee firds pahrmains un pallausibas Deewam (1. Sam. 13. nod; Es. 1. nod. sewischti 11—17). Zeremoniskas darischanas ir tikai firds isteikme, trauts. Wehl masat Bihbele atkauj lahdu deewigu eefahrtjumu usstatit par burwa lihdselli, ar to katrs war dabut sinamu labumu, ja tik to dabu rokâ. Bihbele stingri aisleeds burwibu. Tahlat — kad Jesus runaja par sawas meefas ehshanu un sawu afinu dershchanu, tad swehta wafarina wehl nemas nebija. Kâ lai win sch runatu par to, to neweens nespehja saprast? Bet tã kã ta saruna, kurã Jesus runã par sawas meefas ehshanu, iszehlas no runas par maises un mannas doschanu no Debesim laudim (Zahn. 6, 1—35), tad Jesus, kã ja u austrumneeks, bil schu walodã runã par sawa ewangelijuma peenemshanu un isleetoschanu kã sawas meefas ehshanu un sawu afinu dershchanu. Un ja mehs wahrbus par Jesus meefas ehshanu un Ta afinu dershchanu gri bam atteezinat us swehto wafarinu, tad mums nepeezeeschami ir

japeenem, ka fwehla wakarina Jesus pateefi bod eht fatu meesu un dsert fatwas afinis. Bet tas nemaf natw eespeh-jams, jo wismas pirmo fwehto wakarina baudot nespheja baudit Jesus meefas, nebi Wina afinis, jo Jesus wehl bij dsihws fatu mahzefu widu un droschi ween pats meelastu baudija lihds. Waj tad Winsch pats buhtu ehdis Sawas meefas? Un ari wehlat Wina meefas nebi eespehjam eht, jo tas netika atstahsas Semes wirsu, bet nemtas lihds us Debesim. Un tad wispahri, kas tad wairaf fasneegis, ja ehtu Jesus meesu un dsertu ta afinis, ne ta tad bauda fwinigo meelastu — ehd maifi un dser wihtu — „Jesu peeminedami“ (1. Kor. 11, 23—25), ta tas Rungs to gri-bejis? Ja tas Rungs pee fwehla wakarina faka: „Ta ir mana meefa,“ „schis ir manas afinis,“ tad Winsch grib fazir: „Schis maife n o s i h m e, att ehlo manu meesu, kas tiks salaufta pee trufta us Golgatas; schis wihtu n o s i h m e, att ehlo manas afinis, kas tiks isleetas grehzineefu deht. Arameeschu waloda, kura gan Jesus pee wakarina runaja, nemaf nesazija: „Ir mana meefa, ir manas afinis.“ Arameeschu waloda weenigi fazija: Ta mana meefa, schis manas afinis. Ta tad gan Jesus nemaf nebuhs isrunajis wahrbinu „ir“ un ta weeta gan tagad war til pat labi fazit „nosihme, att ehlo.“ Pee fwehta wakarina Jesus faka par to wihtu: „Schis ir manas afinis, tas jaunaf deribas afinis, kas par daudseem top isleetas par grehtu peedo-schanu“ (Mat. 26, 28). Bet tas wihtu taja biteri tat nebi tas jaunaf deribas afinis, netika ari is-leets preefsch daudseem par grehtu peedoschanu. To wihtu taja wakar — isdsehra. Turpreti Jesus afinis gan bij un ir jaunaf deribas afinis un tas ari ir pehz Jesus fa-zijeena isleetas par grehtu peedoschanu us Golgatas. Tas wahrbinisch „ir“ fatra find ir jafaprot tai pascha nosihme, ta wahrbinisch „ir“ teikumos: „Tas ir tas passa-upuris“ (2. Mos. 12, 27), „Es e f m u tas ihstenais wihtu kots un mans Tehws ir tas wihtu dahrsneefs“ (Jahn. 15, 1), „Es e f m u tas durwis“ (Jahn. 10, 7), tas ir, fa-lihdfinajuma, att ehlojuma nosihme. — „Jesu usnem“ ir tas pas, kas „tizet us Jesu.“ — „Tapt waditam no Deewa Gara“ ir klausit ta Bihbelei ta labs behrs klausu faweem wezakeem. — Ari atdsimis zilwets grehto, bet pret fatu pateeso gribu. Winsch grehto weenigi nesinaschanaf, pahrs-teiguma, gariga nespehla, gluschi ta pat ta labs behrs grehto pret faweem wezakeem, nellausa teem. Ta tad ne winsch grehto, bet „tas grehts, kas eefsch ta miht“ (Rom. 7, 17). — „Buht nomiris few“ nosihme nedsihtot ne druszin ar ne ta, ta pats grib, bet weenigi ta, ta Deewsgrib. — „Buht eefsch Jesus Kristus“ ir buht Jesus pestits ihpaschums. — „Dabut, tad luhds Jesus wahrda“ nosihme, dabut to, to Bihbele atlau, to tas Rungs Jesusredf faweem laudim par labu. Wispahri tizigs zil-wets neluhgs no Deewa grehtu un neluhgs labu, „lai tad fatwas lahribas to aprihtu“ (Jef. 4, 3), ta to pasaulneefi dara, bet gan luhgs labu no Deewa, lai ar to kalpotu Bihbeles gara Deewam, fatam tuwakam un few. Kas zitada prahla luhds, tas, ari tizigs buhdams — nebabu.

Pehz scheem isskaidrojumeem un wispahri pehz pa-matigas eedfilinaschanas winos astondesmitos pantinos nu latrs pats spehs atbildet jautajumu: Kas jadara, lai pee-fawinatos Jesus isgahdato pestischanu? Kas tihchi grehto un nepeenem Jesu par fatwas dsihws noteizeju, tas droschi ween nefad netiks wala no grehta un Wella, mirs grehta un atmodisees moku weeta, Ell (Jahn. 8, 34. 36; Rom. 6, 23; Ebr. 10, 26. 27), kaut ari winsch buhtu tristits, bauditu fwehto wakarina, luhgtu Deewu, lastu Bihbeli; kas peenehmis Jesu par grehtu salihdsfinataju un fatwas dsihws noteizeju — „peedsimis no augscheenes,“ tas droschi ween mas pa masam raifisees wala no fatwa posta, dsihws Jesus fwabadiba un Deewa behrnu laimiga apfina, mirs ta Deewa behrs un atmodisees Debesis. (Wihl. 4, 13; 1. Kor. 15, 55. 57; 2. Tim. 4, 6—8; 2. Kor. 5, 1), kaut ari tas buhtu schad un tad isdarjis grehtu nesina-schanaf, pahrs-teiguma un gariga nespehla. Netizigs zilwets ir kalps, weenmehr sem lahsta, tapehz ta neweens nespehi ispidit bauftibu (Gal. 3, 10. 11); tizigs zilwets ir behrs, gan ne tapehz ta to buhtu nopelnijis, bet gan tapehz ta ir Deesu mantas ihpaschneela behrs — ta tad behrs nemis us nopelna pamata, bet gan us dsimfchanas pamata (Rom. 8, 17).

Kad zilwets teel salihdsfinats — tad winsch no Deewa teel ufflatits ta Wina behrs? Tas noteet „tazilwets tiz Jesus salihdsfinaschanai un fatu peenemt Jesu par dsihws noteizeju. Tiziba dsinaschanai un nopeetna apnemfchanas un peederet Jesum, ir tas brihdis, tad zilwets augscheenes.“ Ka Deews fatru zaur fatu Garu us scho brihdi jagatawo, daschu pat gadeem, ta ir nenoleedsama pateefiba. Ta gariga peedfimfchana apmehram noteet ta: Zilwets ir nelaimigs, ir postaf. Tad winsch dsird, to tas Rungs Jesus preefsch ta darjis. Zilwets tiz to un Jesus darbs modina mihlestibu zilweta firdi pret Jesu. Alf pateizibas par isgahdato pestischanu un mihlestibas dsihws zilwets peenem Jesu par fatwas dsihws noteizeju. Tai pascha brihdi winsch ir Deewa behrs un wina tahlata, jaunaf dsihwe natw wairs, lai pelnitu Deewa behrna teefibas — tas tam jau ir no Jesus nopelnitas un, zaur atdoschanos Jesum pee-fawinatas — bet gan, lai ais pateizibas pret to Rungu Jesu daritu to, kas wina glahbejam, Jesum patihl. Gluschi ta behrs to dara. — 4000 gabus — pehz zilweta rehina — Deews gatawoja pestischanu, bet tad ar gan bij brihnischla pesti-schana — preefsch fatra — tizi, mihle un esi glahbts! Un kusch gan no mums nespehtu tizet un mihlet?

* * *

Nefas gan zilwetu dsihme natw til loti pahraprasts un nesaprafts ta zilweta pestischanas pee-fawinaschanas. Wilsuns klauschu pestischanas pee-fawinaschanos pahraprot. Wineem pat ne prahla neenahf, ta pestischana ari buhtu japeefawinajas. Jesus jau esot zilwezi atpestijis; Deews

esot schelligs — gan jau wijs buhshot labi, gan jau ari wini tishot Debests. Un tee nebara nelo, lai pestichanu peesawinatos. Un tee wahrgst sem grehta un Wella juhga schint dshwe un tee ari netaf netifs Debests, jo maie war buht klaipeem us galba, bet ja to neehd, nepeesawinajas, tad zilwekam janomirft bada; jo kaschoku war buht wairaku flehtt, bet ja winus newelt mugura, nepeesawinajas, winus neisleeto, tad sala tomehr janosalt. Tapat ari ir ar pestichanu. Pestichana war buht, ir ari pateefi, teel mihti peedahwata, bet ja winu nepeesawinajas, neispilba tos nosazijumus; to jaispilba, lai pestichanu peesawinatos, tad tomehr paleef postā — naw atwabinaschanas schint dshwe un pehz nahwes jaeet Ellē, neteel Debests. — Data zilweku pestichanas peesawinashanas netafrot. Wini domā, la pestichanu, wajlahdu datu tās wajagot un warot nopelnit. Un tad tee winu sah dachadi pelnit, gan ar dachadu zeremonistu isdarijumu isdarischanu, gan ar tā saukto „swehto dshwi.“ Sewischti kristibu, swehto wakarinu, basniza eeshanu usstata tā labu maksu, ar to waretu eeguht pestichanu. Bet firds atdota gluschi Jesum neteel netaf. Mihlee grehti paleef firdt un teel dariti. Un tā tee neispilba tos nosazijumus, sem kureem pestichana japeesawinajas un pestichana paleef neeeguhta. Behz gruhdas Semes dshwes, ar baitu fleadseeneem us luhpo ter noschiras no schejeenes un ar tusham rotam muhschibā! Schauschaligi, bet — pateefiba!

Reut gan atwabinaschanas no posta — pestichana ar pilniga un laut gan winas peesawinashanas latram spehjama, tomehr diwdesmitā gadu simtent leelaka data lauschu domā, kristigee domā, la neweens pirms nahwes newarot sinat, waj esot pestits — waj tishot Debests, waj netishot. Kas latot, la tas esot atpestits, la tas tishot Debests, tam truhstot kristigas pasemibas, tas leelotees. Wisa gariga dshwe pamatojotees tikai us zeribas. Un tā domā neween tauta, bet ari garidsneeti. Ar wisleelako nopeetnibu mehs protestejam sche pret scho usstatu un satam, la latrs, las ir peesawinajeas Jesus pestichanu, to spehi, drihst un pa leelakai datai ari pilnam sin — pirms nahwes, tuhlin, tad tas tita pestits, winsch sin, la tas nenahls Ellē, bet gan tiks Debests. Ustfats, la mehs newarot sinat, tur nahlschot pehz nahwes, ir it tā maiss, to Sahians usbahsch galwā laudim, las pateescham ari naw pestiti, lai tee nemelletu pestichanu, un tad winus pa tumsu, pa grehta dshwi aishwed us pasuschanu, Jahn. 12, 35. Mums wajag sinat, nepeeszechami mums ir jasin, waj esam pestiti, waj ne, jo kamehr nesinam, tā esam pestiti, mums naw spehka buht kristigee zilwekeem un gandrih ari neweens tad neesam pestiti. Mirt par laut to un nesinat, waj to dabus, nemirft neweens! Bet kristigam ir jamirft un tas mirft! Wisa sawu dshwi atdot lahdam nesinamas mantas dehl, us zeribu — las to daris? Bet kristigam ir jastob wisa sawu dshwe Debests mantas dehl un tas to

atdod. Neweens nepeenems Jesu par sawas dshwes no teizeju, kamehr nesinas, la zaur to pateefi peesawinajeas Jesus isgahdato pestichanu. Droschi ween pirmee kristigee, dshiti us sahrtiem un mesti nifneem swehreem preeschā, sinaja, us to tee mirft — tee nemira us silu gaisu! Tadehl Bihbeles Deewa religija skaidri mahza, la pestitee sin, la tee ir pestiti, la teem dshwoflis Debests! Palasees tikai D. Dseesm. 32, 5; 103, 3; Ef. 38, 17; 1. Jahn. 1, 7.9; Kol. 3, 13; Jahn. 5, 24; 10, 27. 28; 1. Jahn. 5, 13.11; 3, 2. 3; Rom. 8, 1; 2. Kor. 5, 1; 2. Tim. 4, 7. 8. Tadehl — mums jasin, mehs sinam!

(Turpmat wehl).

Ustfats.

Missione manto miljonus. Desmit gabus atpatat nomira Anglijā, Skotijā, bagatais mifiones draugs Aringtons, las sawa testamentē sawas bagatibas leelako datu bij noraktijis mifionei. Augtu Baptistu mifiones beedriba dabu 8¹/₂ miljonu marku jeh. apm. 4 milj. rublu un Londones mifiones beedriba 7 miljoni marku. Jau dshws buhdams Aringtons bij daudf dewis mifionei, sewischti jaunās mifiones apshlumeem. Baptistu mifionei winsch bij dahwinajis pat wefelu twailoni, wahrda „Peace“ (ir. pihls, latw. meers), las mifionei bij toti noderigs winas laukos ap Kongo upi. Ari tagad schis nowehlejums nobomats jauneem mifiones apshlumeem un tas ir jaisleeto 25 gados, kapitalis un prozentes. Saprotams, pehz tam ar scho naudu apshlutee darbi buhs jaturpina ari betās. — Waj ari Latweeschi sawos nowehlejumos newaretu atminetees labal mifioni ne tā zitus tā sauktos labdarigos mehrus?

Italijas lehuineene Margarete ir nupat dahwinajust Regijas Baptistu draudjes behrnu dahsam summu naudas un raskijust laipnu wehtuli eestahdes preeschneelam. Jaatshme schis notikums, tapehz la tas ir toti ahrsahrtigs un laila shme, la ari tajās semēs, tur Baptisti mas pasihstami, saprahtigakeem laudim wairs Baptisti naw bubulis, waj noscheloschanas un wajaschanas preeschmets, tā pahrejeem ziteem.

Seemasfwehtkeem tumojotees un sahlot domat par Seemasfwehtku dahwanam preesch swehtdeenasskolam alshadam schait us dacham muhsu apgahdiba isnahluscham grahmatam tā toti derigam preesch dahwinashanas. Swehtdeenasskolotajeem toti nederes „Jauna Deriba ar pafaidrojumeem“ un „Garigais darbs garigās sapulzēs.“ Schis grahmatas gan nedrihstetu truhlt neweenam swehtdeenasskolotajam un wispahri gariga darba strahdneeleem. Behrneem mehs eeteistu no muhsu apgahdeena fewischti „Muhsu Dseefmineeku,“ jauno, turu waretu dahwinat wifai swehtdeenasskolai, latram behrnam. Zaur to buhtu swehtdeenasskolā gahdats par jaunu dseefmu grahmatu, turā 400 labako un jaunako dseefmu. Waretu ari eeteift no dseefmu grahmatinam „Ewangelijumu Dseefmu“ otro datu. No stahstu grahmatam leelakeem behrneem mehs toti eeteistu

„Wina pehhās — to gan Jēsus daritu?“ un „Muhfu Jaunības Rāstīu Strahjumu,“ turā muhfu pašču strahdneeku rāstīnezīsto darbu pirmais loppjums. Masakeem behrneem, fewischli tajās swehtdeenastolās, tur abonē „Swehtdeenastolneeku,“ waretu bahwinat „Lābo Wehsti,“ tas ir dabujama neween wišs gada gahjums, lopā, bet ari dakās un pat pa weenai. „Lābas Wehsti“ 1910. gada gahjums ir sabalīts sešās dakās, kas latra par fewi jauna grahmātina, kas slāisti feetas grahmātinas sem I. II. III. un tahtlām dakām. „Putneem“ jeb teem behrneem, kas peenahkufchi tīkai uš swehtleem, waretu dot latram pa weenam „Lābas Wehsti“ numuram, kas jau ari ir 16. lapas pusču beejš. Beš tam wehl waram eeteit maso grahmātīnu „Tschigana sehnš,“ turā eepasīhtina ar Tschiganu tā nemi rīstīgu dwehfeli un toti noderēs wesehliga ušstata radīshanai pret šcho noschehlējamo tautu, turā tīkai tagad sahī mīšionesdarbu, laut gan Tschigans jau sem tā Lazarus ir gulejis, pilns ar wahtim, muhfu durwu preeščā.

Pehz Latweešču Baptīstu statīstīkas par 1909. gadu Latweešču Baptīstu ir 80 draudzes — leelalās — Wentspīle ar 644 lozektēm, Rīgas Mateus ar 620 lozektēm, masalās — Galīščā ar 8 loz., Sabīle ar 10 loz. — turās lopā 8349 draudzeslozekti beš behrneem, kas naw draudse ušnemti un ar teem 12,187. Krīstīti pagajusčā gadā 428. Gada laīkā Latweešču Baptīsti wairojuschees 385. Latweešču Baptīsteem 73 lori ar 1762 dseebatajeem, 102 swehtdeenastolas ar 5364 behrneem, draudšču ihpaščumu wehrtība beš paradeem 227,686 rbtī. Draudšču īšdewumi, gabīgee, 81,115 rbtī: Tā tad īšdewumu īsnahī uš latru lozekti pahri par bewīneem un pusrubli, kas tā sīnams, gluschi bīhīwprahīgi doti un neapīwer tās sumas, kas personīgi dotas labdarīgeem mehrteem.

Enterann wišā pasaulē pehz jaunatās statīstīkas ir 76 miljoni. Wīneem ir 60,385 basnīzas, 105,734 stolas. Deemtalposčanas notura wahjīstī 50 miljoneem, sweedbrīstī 7 miljoneem, norwegīstī 4 miljoneem, bahnīstī 3 mil., angliīstī 4,1 mil., fomiīstī 3,1 mil., īgaunīstī 1,1 mil., latwīstī 1,6 mil., slowaku un polu walodā īf 500,000, ungarīstī 400,000, franzīstī 2,600,000 holandīstī 100,000, īslanbīstī 72,000, bohēmīstī 50,000, lapu walodā 10,700. Wīšjas un Wīritas poganu walodās 431,000. 6 miljoni rubtu teel īšdoti īlgadus poganu mīšionei. Darbu dara 38,102 mahjītaji un 21,000 dīakonišu.

Rīhinas Gēlščjemes Mīšione 1909. gadā krīstījusī 2828, kas īstīlaidrojuschi, tā tee Jēsu peenemuschi tīzībā. Šchāi mīšionei ir 934 mīšionari. Genahkumi tā ap 500,000 rbtī gadā.

Brāhtu draudseī 1909. gada beigās bīj wišā pasaulē 43,462 lozekti. Gada laīkā wīni wairojuschees 335 draudseslozekti.

Slawenais ewangelīsts Dsch. W. Tschepmens — tā to deesgan plaschi aprahīta lahda no Tschilagās leelajām awīsem, to mums peesuhīijuse lahda nesīnama

drauga rola no Amerikas — paschulāt darbojas ar leeleem panahkumeem Tschilagā. Wīspīrmas Tschepmens dseenas uš mahjītaju swehtīščanos Deewam un tai sīnā ari tam leeli panahkumi, jo lahdi 100 mahjītaji lozījuschi zetus tā Wīswarenā preeščā uš ewangelīsta ušajīnājumu lahda pamoschānās sapulzē. Rahdā ušajīnājumā Tschepmens ušajīna 50,000 Tschilageeščus luhgt pehz panahkumeem ewangelīzajās darbā, turu wīnsch wada Tschilagā. „Mehs nelo nespehjam īšdarīt beš luhgščanas“, tas Tschepmena galwēnais wahrds. „Ir kluhda, apīpreeš Jēsu, slatotees uš Wīna selotaju wahjībām“, teīz Tschepmens. No latra, kas grīb stāīgat tā Meīstara pehdās, ewangelīsts prasa tšchetras leetas: 1. Agreēščanos — noschehlōschanu, fīrdsatjaunoschānu, tas ir, atdīmschānu. Wahjag sajust tīf leelu sčehlumu grehtu beht, tā tos ar Deewu palīhgu atstahj. 2. Tīzību uš to Kungu Jēsu tā uš tahdu, kas ir palīhdsejis zīteem un grīb palīhdset mums — pīlnīgu atdoschānos Wīnam. 3. Apīleezīnaschānu, tā Krīstus ir glābbeis. Ar to ir domāts, tā mums jadara sīnams pasaulē un draugeem, tā esam zaur Krīstu pestīti. 4. Pallaufību. Ar to ir domāta stāīgōschāna Wīna pehdās līhds muhščā walaram. Un tā Kunga pehdās mums rahda Jaunā Derība, gāīschī aprahīdīdama krīstīgo dīhīwī un tā tā ir fewīschla teesība, dīhīwot tā, tā Krīstus mahjīis. Lūht, sčhos nosajījumus fewīschli jaeewehro Deewa strahdneekēm, kas luhds par dwehfetu atgreēščanos un jagahda par to, tā neweēns almens nepalīttu zekā Deewa walstis nahkščanai. — Mehš toti zamees tam, kas mums peesuhīijis sčhīs sīnas no Wīšjubras.

Redaktors-īšdewejs P. Lauberts.

Dietīstī-sīstālistī

Sabīskas īšeedīnaschānas eestahde

„Sanatorium Vegetarium“

no W. A. Klawina, Rīgā — Saksalā.

(Ewaīfona satīstīne īf 10 min. pretī Smolenskas eelat.)

Telefons 51—42.

Šchīnī eestahdē īr eerīhtotas saules, gāīsa un gāīsmas pel-des, tā bīhīwā gāīšā, tā ari sem jūmta. Strahšaina, un konzentreta jeb spēegelu saules pelde, zaur turu īr eespehīams saules sīltumu pehz eespehījas pawatrot. Semu wannas un gultās pehz Jūsta parauga. Sweedreschānās eetaīse saulā sīltumā un garatnās. Garatnu eelposchāna un inhaleščāna. Dāschabi uhdens peeleeetōjumi no pašču artefīstīkas atās, tā: pīlnās, pus-, lahju- un sehīdwannas, sahīlu ekstrakti, aromātīstīkas, tanīna un sahīlswannas, duščas, lehšeent, tīnūmi, norīhwejeent, kompreses un. t. t. Elektrīstīkas wannas, tšchetru nodaku wannas, sīnu-foīdalā, faradīstā un galwanīstā straume, elektrīstā auksta un karsta gāīsa duščā. Masāščā, elektrīstā wībrāzījas masāščā. Gimnastīkas sahīle ar dāschadeem aparateem preešč mehanīstīkās un sweedru ahrīstīneezīstīkās gimnastīkās, pedagogīstā gimnastīkās, sīstematīstā wīngroschāna. Bāreīsa dīhīwes lahrtība, dīete u. t. t.

Turpat, un ari grahmātu wetkalos dabujamas W. A. Klawina grahmatas: „Dabas ahrīts“ par wesehības kopschānu „Lehtī un labī“ par pāreīsu barības leetōschānu.

